

NEODREĐENI I ODREĐENI VID PRIDJEVA (KRAĆI I DUŽI OBLICI)

Većina pridjeva ostvaruje se u dva niza oblika: kraćim i dužim oblicima nazvanim tako prema formi nominativa jednine muškog roda, koji može biti:

a) sa nastavkom – ø (kraći oblik):

hrabar, plav, crven, visok (mladić);

b) sa nastavkom -ī (duži oblik):

hrabri, plavi, crveni, visoki (mladić).

Dvostrukost je zasnovana na razlikovanju neodređenosti (nepoznatosti) i određenosti (poznatosti) pojma uz čije ime stoji, kao što je primjer u tekstu: „Među ljudima koji su se smjenjivali na kapiji bio je jedan *mlad* čovek, Rus iz istočne Galicije, po imenu Gregor Fedun... Onda skide svoju pušku, napuni je teškim jedinim metkom... i okinu... Tako je *mladi* čovek, koji je pogrešio na kapiji, ostao zauvek u kasabi. (Ivo Andrić, Na Drini ćuprija). U ovom tekstu pridjev „*mlad*“ pokazuje osobinu neodređenog čovjeka, da bi se ista osobina poslije pripovjedačkog obavještenja o tome čovjeku označila oblikom određenog pridjevskog vida „*mladi* čovek“.

Promjena pridjeva Neodređeni vid

Jednina	Množina
N. zèlen	N. zelèni
G. zelèna	G. zelèniĥ/zèleniĥ
D. zelènu	D. zèlenim/a
A. zèlen/a	A. zèlene
V. zèlenī	V. zèlenī
I. zèlenim	I. zèlenim/a
L. zelènu	L. zèlenim/a

Određeni vid

Jednina	Množina
N. zèlenī	N. zèlenī
G. zèlenōg/a	G. zèleniĥ
D. zèlenōm/e	D. zèlenim/a
A. zèlenī/ōga	A. zèlenē
V. zèlenī	V. zèlenī
I. zèlenim	I. zèlenim/a
L. zèlenōm/e	L. zèlenim/a

Pored razlike u nastavcima u promjeni pridjeva određenog i neodređenog vida (u jednini muškog i srednjeg roda), razlika između određenog i neodređenog (u svim rodovima i oblicima jednine i množine) vidna je i u akcentu:

Na primjer:

Neodređeni vid
G. hrábra mladića
 hrábra djeteta
N. hrábre žene

Određeni vid
G. hrâbrōg mladića
 hrâbrōg djeteta
N. hrâbrē žene

U množini je i u određenom i u neodređenom pridjevskom vidu skoro isti akcenat:

Genitiv množine:
hrâbrīh mladića / hrâbrīh djevojaka.

Razlika između pridjeva određenog i neodređenog vida često je samo u akcentu (naročito kod ženskog roda).

Oblici neodređenog vida muškog roda imaju u većini padeža u jednini završetke kao imenice. Ta promjena se drugačije zove imenička promjena. U atributskoj službi se upotrebljavaju oblici obje promjene, ali danas bez jasnog razlikovanja poznatog (određenog) od nepoznatog (neodređenog). Upotreba pridjevskih oblika neodređenog vida danas je sve rjeđa i to ne samo u nominativu već i u zavisnim padežima. Međutim, u nekim službama u rečenici upotreba pridjeva neodređenog vida je jedino moguća i on se tamo, razumije se, redovno upotrebljava. Takav je slučaj na primjer sa njegovom upotrebom u službi predikata (On je dobar dječak/On je pažljiv).

Samo oblike određenog vida imaju forme komparativa i superlativa: noviji, tvrdi, najljepši, najmudriji. Takve oblike imaju i svi pridjevi na -ski, -ji, kao i većina pridjeva na -ni: beogradski, zečji, vučji, narodni. Prisvojni pridjevi na -ov/-ev u nominativu jednine imaju samo oblike neodređenog vida: drugov, prijatelj, sestrin, babin, majčin. Doduše, u zavisnim padežima češći su oblici određenog pridjevskog vida (drugova : drugovog).